

Rozprawa doktorska

Michał Sokołów

WCZESNA INTERWENCJA- MOŻLIWOŚCI DIAGNOSTYCZNE I USPRAWNIAJĄCE W OBSZARZE FIZJOTERAPII

Promotor: prof. dr hab. med. Ewa Maria Pilarska

Zakład Fizjoterapii, Wydział Nauk o Zdrowiu z Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej,
Gdański Uniwersytet Medyczny

2022

Streszczenie

Wczesna Interwencja to termin odnoszący się do zespołu usług ukierunkowanych zarówno na potrzeby dziecka, jak i osób sprawujących nad nim opiekę. Często stanowi początek wsparcia człowieka z potencjalną niepełnosprawnością o różnym podłożu.

W ramach działań Ośrodków Wczesnej Interwencji, odbiorca świadczeń ma dostęp do opieki lekarskiej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, logopedycznej, pedagogicznej i innych specjalistów wykwalifikowanych we wdrażaniu działań pomocowo- usprawniających.

Z usług Ośrodków Wczesnej Interwencji korzystają rodziny dzieci do lat 7. Dzieje się to niezależnie od podłoża medycznego osoby objętej opieką. Fakt ten stanowi wyzwanie dla zespołu specjalistów, którzy muszą dysponować odpowiednią i szeroką wiedzą, w celu sprostania potrzebom podopiecznych. Wiedza ta opiera się na prawidłowym wyborze środków terapeutycznych, a ten z kolei, jest konsekwencją działań diagnostycznych dostosowanych do sytuacji, etiologii, wieku pacjenta.

Specjalista funkcjonujący w obrębie Ośrodka Wczesnej Interwencji rzadko kiedy ma dostęp do technologicznych metod ewaluacji dziecka, bazuje przede wszystkim na badaniu klinicznym. Metody obrazowe pozyskiwane są z zasobów zewnętrznych.

Jeśli proces, szeroko rozumianego usprawniania, ma przebiegać w sposób rzetelny, kontrolowany i dążyć do najlepszych możliwych efektów końcowych, powinien on opierać się o wystandaryzowane, najbardziej aktualne, precyzyjne środki oceny podopiecznego.

Jak podkreślam w swoich pracach, w wieku niemowlęcym, najbardziej cenionym podejściem, określającym ryzyko wystąpienia objawów neurologicznych jest GMA, znana również jako Metoda Prechtla. Narzędzie to pozwala z wysoką swoistością i czułością na prognozowanie przebiegu trajektorii rozwojowej dziecka ryzyka. Ponadto, można je wykorzystać jako szybki sposób na podsumowanie działań terapeutycznych w przebiegu pojedynczej sesji. W przeprowadzonym przeze mnie badaniu, na grupie 12 niemowląt, uczestniczących w zajęciach fizjoterapeutycznych w Ośrodku Wczesnej Interwencji w Gdańsku, wykazuję, że odpowiednio zaktywizowane dziecko, zmienia ekspresję ruchów globalnych o typie fidgety na bardziej korzystną.

W jednostkach o etiologii ortopedycznej, specjalista ma do wyboru środki diagnostyczne dedykowane konkretnym rozpoznaniom. W opublikowanej przez nasz zespół pracy nt. choroby Blounta jest to pomiar zakresu ruchomości stawów, miary szpotawości kończyn dolnych, ocena postawy i wzorca chodu. W pracy dotyczącej artogrypozy wymieniliśmy podobne sposoby zbierania danych klinicznych. U dzieci z deformacjami czaski dokonuje się oceny obwodu głowy, asymetrii, ich wpływu na rozwój dziecka. W skład niniejszego zbioru wchodzi mój artykuł, który dobrze opisuje te zmienne.

Informacje otrzymane z badania klinicznego to pierwszy krok w planowaniu postępowania fizjoterapeutycznego. Uzupełnione o dodatkowe zmienne z diagnostyki bazującej na technologii, stanowią najlepszy gwarant na efektywne przeprowadzenie czynności usprawniających.

Celem niniejszej pracy jest analiza możliwości fizjoterapeutycznych uskutecznianych w zakresie Ośrodka Wczesnej Interwencji, jak i ocena wpływu diagnostyki klinicznej na proces usprawniania.

Przedstawione w rozprawie doktorskiej publikacje wskazują na skuteczność postępowania fizjoterapeutycznego u pacjentów pediatrycznych, korzystających z usług Wczesnej Interwencji. Udowodniono, iż przynoszący rezultaty przebieg leczenia w dużej mierze jest zależny od kompetencji specjalistycznego personelu- zwłaszcza w obszarze diagnostyki. Dobrze określony problem pacjenta pozwala na osiągnięcie wymiernych wyników terapeutycznych.

Przeprowadzona w moich pracach analiza wybranych jednostek chorobowych, wskazuje na prawidłowość, iż Ośrodek Wczesnej Interwencji to odpowiedni model organizacji pracy, zapewniający skuteczną opiekę merytoryczną dla dzieci i ich rodzin. Umożliwia leczenie w oparciu o nowoczesne metody diagnostyki i terapii.

Summary

Early Intervention is a term, referring to a group services, that are designed to meet the unique needs of a child with or at risk of developmental difficulties as well as his/ hers caregivers. It often is a beginning of a series of supportive actions for a person with possible disability of different etiology.

Within the activities of Centre of Early Intervention, the receiver, has access to medical, physiotherapeutic, psychologic, logopedic, pedagogic care and other specialists, that are qualified in providing appropriate help and guidance.

Services of Centre of Early Intervention are addressed for children up to 7 years of age and their families. No matter what is the basis for developmental difficulties, the child of an appropriate age has a right to attend the therapy according to his/ hers needs. This fact is challenging for the medical staff, who must possess accurate and broad knowledge in order to face the pupils requirements. This knowledge concerns making the right therapeutic choices, which in turn are the consequence of diagnostic actions adjusted to situation, etiology and age of a patient.

Specialists that function in the Centre of Early Intervention rarely has an access to high technology methods of child`s evaluation. They are mostly depended on clinical exam. Imaging methods are obtained from outer sources.

If the process of a widely understood therapy is wished to run in a reliable, controlled manner and it`s ambition is to achieve the best possible outcome, it is supposed to be build upon standardized, actual, precise tools of assessment.

As it was underlined in my articles, the most valuable approach, that describes the risk of neurologic dysfunction in infancy is GMA, also known as Prechtl`s Method. This tool projects with great specificity and sensitivity the developmental trajectory of a risk child. Moreover, it can be applied as an immediate expedient for summary of therapeutic actions within one session. In my study, on a group of 12 infants, attending physiotherapeutic meetings in Centre of Early Intervention, I have proven, that appropriate activation of a child will cause a desirable change in his/ hers fidgety movement expression.

In diseases of orthopedic origin, the specialist has available diagnostic means, that are dedicated to specific medical conditions. In the article, published by our team on Blount disease, We underlined the importance of range of motion measurements, the amount of varus of lower

extremities, posture assessment and gait observation. In another article, concerning management of arthrogryposis, similar tools were mentioned. Among the children with skull deformities – the range of asymmetry and head circumference is to be checked and correlated with possible developmental delay. In this set of publications, there is one which describes this issue.

The data, that is acquired from clinical exam, founds the ground for planning physiotherapeutic actions. Supplemented by additional information from technology-based diagnostics, they are the best guaranty for effective conduction of therapeutic process.

The aim of this dissertation is analysis of physiotherapeutic possibilities provided by Centre of Early Intervention and the evaluation of the impact of clinical diagnostics on therapeutic process.

Publications included in the dissertation show, that physiotherapeutic intervention brings positive outcomes for pediatric patients, who are staying under care of Centre of Early Intervention. It has been proven, the results of treatment are significantly depended on competency of the specialists- especially in the diagnostic field. Clinical problem well defined allows for achieving optimal effect.

The analysis, which I undertook in the chosen medical conditions, points out to the fact, that Centre of Early Intervention is a purposeful and accurate model of work organization and it provides efficient, substantive care for children and their families. It allows to maintain an up-to-date medical approach both in the area of diagnostics and treatment.